

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.

- Q.1** Answer the following question. **15**
a) What is Research? Briefly explain different types of Research.
- OR**
- b) Explain the issues and problems in Research.
- Q.2** Answer **any two** from the following questions. **15**
a) What is Research Methodology? Describe the steps in formulation of Research Problem.
b) Explain the importance of sample design in Research.
c) Explain briefly the importance of Review of Literature in Research.
- Q.3** Answer **any two** from the following questions. **15**
a) Explain the essentials of a good sampling.
b) Explain any two techniques of sampling in Research.
c) How to avoid sampling errors in Research design?
- Q.4** Answer **any two** from the following questions. **15**
a) Explain the survey method of collecting primary data.
b) What are the sources of collection of secondary data?
c) Explain the types of questionnaire designing in Research.
-

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

३. इंग्रजी प्रश्न मूळ मानावेत.

- प्र.१** खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. १५
 अ) संशोधन म्हणजे काय? संशोधनाचे वेगवेगळे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
 ब) संशोधनातील समस्या आणि वादाचे मुद्दे स्पष्ट करा.
- प्र.२** खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. १५
 अ) संशोधन पद्धती म्हणजे काय? संशोधन समस्येमधील मांडणीच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
 ब) संशोधनातील नमुना आराखड्याचे महत्व स्पष्ट करा.
 क) संशोधनातील साहित्याच्या पुनर्विचाराचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.३** खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. १५
 अ) चांगल्या नमुन्याच्या आवश्यक गोष्टी स्पष्ट करा.
 ब) संशोधनातील नमुन्याची दोन कौशल्ये स्पष्ट करा.
 क) संशोधन आराखडा नमुन्यामधील भूलचूका कशा टाळता येतील?
- प्र.४** खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. १५
 अ) प्राथमिक माहिती (तथ्य) गोळा करण्याची निरीक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
 ब) द्वितीय माहिती (तथ्य) गोळा करण्याचे मार्ग स्पष्ट करा.
 क) संशोधन आराखड्यातील प्रश्नावलीचे प्रकार स्पष्ट करा.
-